

10.-12. november 2011

MardiLaat

Saku Suurhallis

Teadmine, et Tallinn saab Euroopa kultuuripealinnaks, tiivustas ka meid suurelt mõtlema ja valmistuma aastaks 2011 erilisel moel. Tänavune aasta on pühendatud ehedale Eesti ehtele ja on kujunenud meie taastegutsemise aja kõige ettevõtmisterohkemaks. Oleme veendunud, et ühiselt tegutsedes ning üksteist innustavas ja toetavas koostöös võidavad kõik, kellele Eesti käsitöö kestmine ja areng on saanud südameasjaks. Suurejoonelised käsitööpäevad Põltsamaal, huvilistest tulvil ehtetelk tantsum- ja laulupeol, arhailisi käsitöötehnikaid tutvustanud meistrite mägi keskaja päevadel ning rahvarohked ehtekojad üle Eestimaa 22. oktoobril annavad kinnitust huvist käsitöö vastu. Mardilaadale ja konverentsile „Ornament – võti maailma“ oleme kutsunud rohkem kui sada küllalist meie katusorganisatsioonidest Euroopas ja Põhjamaades. Oleme aastatel 2010-2013 Põhjamaade käsitööliikumise juhid ja meie soov on jagada teadmisi ning tutvustada meie elujõus käsitöötraditsiooni naabritele ja sõpradele kaugemalt.

Märgakem kaunist Eesti käsitööd, osakem leida üles see, mis loodud kestma põlvest põlve ning milles on talletatud meistri kätesoojus ja osake tema hingest!

Liivi Soova,
Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu juhatuse esimees

Meie esivanemate unikaalsed ehted kõnelevad märkide keeles. Eesti ehtekultuuri konteksti ja sõnumeid uuesti tundma õppi-da saame ehteid kandnud inimeste lugude kaudu. Ehe on intiimne kaaslane ning sünnib, laulab ja elab meiega seni, kuni neid tähendusi mäletame ja edasi jutustame. Kui kaovad inimesed ja ehete lood, ei oska me ehteid kui tarkuseraamatut enam lugeda. Nad vaikivad igaveseks. Või ümisedvad koos meiega võimast laulu sellest, kes me oleme, kust me tuleme ning kuhu läheme.

Kärt Summatavet,
ehtekunstnik

FOTOL kodaraha "Rituaal", Kärt Summatavet

XV MARDILAAT

10.-12. november 2011

Mardilaat on Eesti suurim käsitöövaldkonna ja rahvusliku elulaadi esitus!

Rahvatraditsioone järgiv mardilaat, millega Tallinnas tehti algust 1997. aastal, on esialgu plaanitust käsitööde näitusmüügist kujunenud rahvakultuuri suurürituseks, käsitööliidu üheks olulisemaks ettevõtmiseks. Mardilaadal esitletakse ja müüakse Eesti parimat käsitööd, toimuvad oma ala asjatundjate poolt läbi viidud meistrikogad käsitöö gurmaanidele ja harrastajatele ning õpitoad lastele. Lisaks käsitöötoodangu presentatsioonid, uute raamatute esitlused, pakutakse eestimaist kõhutäidet ja rahvuslikku muusikat.

Osalevad käsitööd õpetavad koolid, muuseumid jt. valdkonnaga seotud institutsioonid. Mardilaadal on kujunenud kindlad traditsioonid, mis püsivad aastast aastasse, kuid iga laot toob ka uusi algatusi.

XV mardilaat on telgi võrra suurem ja meil on külas ligi nelikümmend käsitöömeistrit välismaalt.

Mardilaada 2010 parimad

Mardilaadale on alati oodatud väga hea traditsiooniline käsitöö, uued ja põnevad lahendused, kaunid väljapanekud. Kuldmedaleid me ei jaga, küll aga valime välja laada parimad. 2010. aastal olid võitjad Monika Plaser, Linakaubamaja ja Andres Asper.

Monika Plaser – parim toode, käsitsi kedratud lõngast ehted

Kui Moonika ei ketraks, siis ta kooks. Ketramine oli kinnisidee, ta lihtsalt pidi selle tehnikaga tuttavaks saama. Järgmiseks tuli vokk ja siis teadmine, et tegu on õige asjaga. Lõpptulemus on alati põnev, võimalusi piiritud, kõik vaimuväljatused on võimalik lõngaks kedrata ja lõngast omakorda erilisi käsitöötooteid teha.

Linakaubamaja, OÜ Setka – parim väljapanek

OÜ Setka kaubamärk *Maria Varia* on loodud 2005. aastal. Firma disainib ja õmbleb linaseid vabaajarõivaid, valmistab kodutekstiile ja saunatarbeid kogu perele. Linane on allergiavaba, looduslik, kauakestev materjal. Mardilaadal on Linakaubamaja alati silma paistnud armsa koduse väljapanekuga. Lisaks silmailule pakub Linakaubamaja head ja väärikat käsitöökaupa.

Andres Asper – parim meister, puutööspeialist

Huvi puutöö vastu süvenes TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse eri-

Andres Asper – parim meister

alal õppides. Ehitamine ei koosne ainult ehitustehnilistest probleemidest, teda huvitas ka kõik muu, mis puualaga seondub. Andres on hea õpetaja ja juhendaja, enda kogemusi on ta jaganud nii käsitöölidu puuala ettevõtmistel, hetkel on TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia vilistlane samas koolis õppejõuks.

Kihnlased Mardilaadal

Mardilaadal Saku Suurhallis on külalistel võimalus imetleda ja osta ehedat kihnu käsitööd, maitsta traditsioonilist omatehtud leiba ja saia. Kellel huvi, saab kihnlaste õpitoas proovida vöö, kinnaste, sukkade kudumist, erinevate paelte punumist ning kuulata pillimängu.

Uudse ettevõtmisena korraldatakse Mardilaadal neljapäeval **üläljõstminõ**. See on Kihnu neidude iidne traditsioon. Tüdrukud leppisid omavahel kokku kindlad päe-

vad, mil tuldi kokku, et terve õhtu käsitööd teha. Harilikult oli see tõeline töötegemise õhtupoolik, mitte seltskondlik ajaveetmine. Vahel harva tulid ka noormehed neidude töötegemist vaatama, tuues kaasa pillimehe.

Meie kutsume **üläljõstmisõlõ**, mis toimub **10. novembril algusega kell 16.00 mardilaadal**, kõiki Tallinnas ja selle ümbruses elavaid kihnlasi. Lisaks näputööle vahetame uudiseid, laulame kihnu laule, kuulame pillimängu.

RAHVARÕIVA NÕUANDEKODA MARDILAADAL

Pidevalt:

Niplispits - Kristiina ja Priit Halberg, Angelika Nöps.

Tanude ja käiste pitsid ja materjalid

Rahvuslike helmekeede valmistamise töötuba

Põlled ja peakatete väljapanek

Tööjuhendite müük (Türi vööd, Põhja-Eesti tikandid)

Rahvarõivaalase kirjanduse väljapanek ja nõustamine

Koolituskava tutvustamine

Igal täistunnil uued töötoad. Õpetusi jagavad parimad meistrid. Olete oodatud!

Esinejad mardilaadal

Neljapäeval, 10. novembril

13.00 Löötsanaised Märjamaalt
14.00 Kandlemeister Ilmar Tiideberg
15.00 Läte kooli lapsed
16.00 Mardilaada avamine
17.00 Padise kanneldajad
18.00 Söepõletajad

Reedel, 11. novembril

12.00 Kandlemuusikat Ilmar Tiidebergilt
13.00 Löötsanaised Märjamaalt
14.00 Väägvere kapell
15.00 Tuuleviul
16.00 Väägvere kapell
17.00 E.T.A. Tantsukool

Käsitöö ÖÖ

18.00 Mardisandid
19.00 Rahvarõivatund: Põhja-Eesti pruudi riietamine, vähetuntud rahvakunsti ese – Seto pühaserätt, veebilehe „Eesti rahvarõivad“ tutvustus.
20.00 Etnomoodi esitleb TLÜ tantsuteater Tee Kuubis
21.00 Untsakad. Regi- ja lorilaulud

Laupäeval, 12. novembril

12.00 Siidisõsarõ
13.00 Löötsanaised Märjamaalt
14.00 Harju KEKi kapell
15.00 Siidisõsarõ
16.00 Harju KEKi kapelli
17.00 Mardilaada lõpetamine
18.00 Uksed suletakse

Õnitleme!

**Käsitööettevõtja 2011 –
OÜ Alvar Heiste Sepikoda**

Aastateemat toetavad Aira
Heiste sepisehted

Mardilaadal koht nr. 132

**CARMEN
CATERING**
1997

Meie uus koostööpartner mardilaadal –
Carmen Catering, kes alates oktoobrist
2011 korraldab toilustust ka Saku
Suurhallis. www.carmen.ee

Dear guests and participants

Knowing that Tallinn will be the European Capital of Culture inspired us to think big and prepare for the year 2011 in a very special way. This year is dedicated to the quintessential Estonian jewellery and has proved to be the busiest year since we restored our activities. We are convinced that by working together in a cooperation where we encourage and support each other, everyone who considers preservation and development of Estonian handicraft to be important, wins. Grandiose handicraft days in Põltsamaa, jewellery tent that was full of curious people at the Estonian Song and Dance Celebration, the Masters' Hill at the Medieval Days that introduced archaic handicraft techniques and crowded jewellery workshops all over Estonia on 22 October confirm the fact that people are interested in handicraft. We have invited more than a hundred guests from our umbrella organisations in Europe and the Nordic countries to the St. Martin's Day Fair and conference Ornament – Key to the World. During the years 2010-2013 we will lead the handicraft movement of the Nordic countries and it is our wish to share knowledge and introduce our viable handicraft tradition to our neighbours and friends from afar.

Let's notice beautiful Estonian handicraft, let's find what is meant to last from generation to generation and which conceals the warmth of the hands of the master and a part of his or her soul!

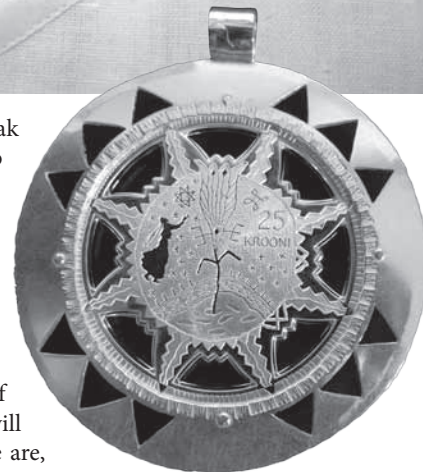
Liivi Soova,

Head of the Board of the Estonian Folk Art and Craft Union

The unique jewellery of our forefathers speak in the language of signs. We can learn to know the context and messages of the Estonian jewellery tradition again through the stories of the people who used to wear them. A piece of jewellery is an intimate companion and is born, sings and lives with us until we remember and tell these meanings. If people and the stories of the jewellery disappear, we will no longer be able to read the jewellery as a book of wisdom. They will be silent forever. Or they will hum with us the powerful song about who we are, where we come from and where we are going.

Kärt Summatavet, jeweller

15TH ST. MARTIN'S DAY FAIR 10-12 NOVEMBER 2011

St Martin's Day Fair is Estonia's largest handicraft and folkloristic lifestyle event in Estonia!

St. Martin's Day Fair that follows the folk traditions that started already in 1997 and was initially planned as a show-sale of handicraft has become a major folk culture event – one of the most important events of the Estonian Folk Art and Craft Union. Best Estonian handicraft is sold at the St. Martin's Day Fair, there are also workshops for handicraft gourmants and amateurs carried out by the specialists as well as workshops for children. Additionally, there are presentations of handicraft production, presentations of new books, Estonian food and traditional music.

The participants include schools that teach handicrafts, museums and other institutions that are related to this field. St. Martin's Day Fair has its own fixed traditions that remain the same throughout the years, but each fair also brings new initiatives.

The 15th St. Martin's Day Fair is bigger by one tent and we have nearly 40 handicraft masters from abroad visiting us.

UUS! NEW! Käsitöökoda, Craft Chamber

Mardilaat on suurenenud telgi võrra. Avatud on käsitöökoda, kus kõrvuti meie meistrite ja käsitööd õpetavate koolidega esitlevad oma maale traditsioonilist käsitööd ligi 40 meistrit välismaalt. St. Martin's Day Fair has expanded into a new tent. We have opened a craft chamber where 40 foreign craft masters present their traditional crafts side by side with local Estonian masters and handicraft schools.

Soom. Finland

Joel Nokelainen – puunikerdamine, wood carving

Helena Vienola – luu- ja sarve töötlemine, bone and horn jewellery and cutlery

Liisa Jääskeläinen – paberhelmed, paper beads

Venemaa. Russia (Karjala. Karelia)

Irina Titova ja Vladimir Titov – kasetohust punumine, birch bark weaving

Läti. Latvia

Valentins Petjko – keraamika, ceramics

Lilija Zeila – keraamika ja savi voolimine - ceramics and pottery
Korvipunujad **Viktors Kuhalskise** juhtimisel, basket weavers, instructor **Viktors Kuhalskis**

Ivars Skrieders, Lilija Skriedere, Sarmīte Laugale - merevaik, amber

Antra Kalēja, Mārtiņš Kibeļskis - korvi punumine, basket weaving
Leedu. Lithuania

Audrone Lampickiene – puuskulptuur ja lihavõtte munade dekooreerimine, wooden sculpture and Easter egg decoration

Romulada Galistiene – keraamika, ceramics

Venemaa. Russia (Pihkva. Pskov)

Tatjana Fedorova ja Oksana Ivanova – keraamika, ceramics

Venemaa. Russia (Udmurdi. Udmurt)

Anatoli Stepanov ja Pavel Dubovtsev – keraamika ja savi voolimine – ceramics and pottery

Venemaa. Russia (Mordva -ersa. Mordvinia -erzjas)

Nadezhda Matorkina ja Aleksandr Arzhaev – jalanõude viltimine, footwear felting

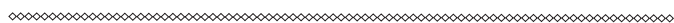
Ungari. Hungary

Peter Szidonia – helmestest ehte valmistamine, bead jewellery

Komjathi Tamas Antalne – telgedel kudumine, weaving on the loom
Slovakkia. Slovakia

Jarmila Rybinska – niplamine, bobbin lace

Olga Obertova – vasesepp, copper smith

Mardilaada nädalal toimuvad näitused

Rahvusraamatukogu. Tõnismägi 2

Ornament - võti maailma. Traditsioon

Eesti Riiklik Ajaloomuuseum. Pikk 17

Kollektsioon "Valge pulm. Hall argipäev"

Koostöös ehtekunstnik Kärt Summatavet ja moekunstnik Vilve Unt.

Arhitektuuri ja disainigalerii. Pärnu mnt 6

Ornament - võti maailma. Disain

Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigalerii Pikk 22

Ehtemeister Keiu Kullese rahvapärased ehted

Külasta aastaringiselt meie käsitöönäitusi rahvakunstigaleriis Pikk 22 Tallinnas!

KÄSITÖÖLIIDU TÄHTSAMAD ETTEVÕTMISED AASTAL 2012

Aastateema *Taimest tulnud*

- Konkurss „Taimest tulnud“
- 11.-12. mai käsitööpäevad Viljandimaal
- 5.- 8. juuli keskaja päevad Tallinna vanalinnas
- oktoober (päev täpsustamisel) käsitöökojad üle Eesti

WARME HANDEN

ESTLANDSE WANTEN EN POLSWARMERS

WARM HANDS
ESTONIAN MITTENS AND WRIST WARMERS

Carla Meijsen
Hilly van der Sluis

Raamat „Soojad käed“

Holland. The Netherlands

Carla Meijsen ja Hilli van der Sluis – silmuskudumine. 2011.a oktoobris andsid meistrid välja eesti kinnastele pühendatud raamatu „Soojad käed“ ning seda on võimalik osta Mardilaadalt. Hollandis on nad tuntud silmuskudumise propageerijad ja kudu-kohvikute korraldajad.

Carla Meijsen ja Hilli van der Sluis – knitting. In October 2011 the two knitting masters published a book dedicated to Estonian mittens entitled „Warm Hands – Estonian Mittens and Wrist Warmers“, which can be bought at the St. Martin's Day Fair. The two women are well known advocates for knitting and organizers of knitting cafes.

Türgi. Turkey

Günay Cinaroglu ja Tulay Bilgin – klaashelmeste valmistamine – lampworking and glassbeads

Gruusia, Georgia

Irina Kharatishvili – ehtekunstnik, jeweller

Ia Gulisashvili – viltimine, felting

Käsitöökoda on avatud N 12.00-19.00 R 10.00-20.00 L 10.00-17.00

KÄSITÖÖKURSUSED

Tallinna Rahvaülikool, Estonia pst.5a www.kultuur.ee

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit,

Lühike Jalg 6a ja Pikk 15. www.folkart.ee

Järgmine, XVI mardilaat 8.-11.november 2012

Mardilaada korraldustoimkond: Sirlu Bergström (Linnateater), Maiken Mündi, Silja Nõu, Monika Plaser, Lembe Maria Sihvre, Liisa Tomasberg, Anne Velt, Liina Veskimägi-Iliste,
Toimkonna juht: Liivi Soova

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

www.folkart.ee

Pikk 22 Tallinn 10133

Tel. 6 604 772, 51 87 812

info@folkart.ee

Kujundus ja trükk Vali Press OÜ